

DIENOS KLAUSIMAI IR DARSIS TAS

Prezidentas Roosevelt paskelbė, kad jis dės pastangų pakelt kietos ir minkštos anglies industriją. Tai linkma naujiena. Daug lietuvių susilauktų šviesesnio rytojaus.

New York.—Birželio 15-tą Madison Square Garden arenaj įvyks Jack Sharkey ir Primo Carnera kumštinės. Šios kumštinės eis už čempionatą.

DIRIZABLIO "AKRON" KATASTROFOS ATBALSIAI

Pereitam numery buvo pranešta apie didžiausio pasaulio dirizablio "Akron" katastrofą.

Ta katastrofa yra didelė nacionalė tragedija. Ji giliai sujaudino vyriausybę ir visą visuomenę. Nerimas tuo didesnis, kad nėra žinomoms priemonės, kaip nuo tokių katastrofų apsigaut. Tai yra naujas didelis smūgis pirmiems pionieriams oro laivyną išstobulint ir padaryt saugiu komercijos, susisiekimo ir kitiems tikslams.

JAPONIJA SALŲ NEATIDUOS

Užsibaigus pasauliniam karui, Tautų Sąjunga, talkininkų (alijantų) kontroliuojama, suteikė Japonijai mandata valdyt apie 1600 salų salelių esančių tarp Hawaii ir Filipinų salų.

Šių metų kovo 27-tą Japonija formaliai išstojo iš Tautų Sąjungos, kuri griežtai ėmė reikalaut, kad japonai pasitrauktų iš kiniečių teritorijų. Dabar kai kurie Tautų Sąjungos nariai kelia mintį, kad tu salų valdymo mandatai iš japonų atimti ir jas gražinti pirmiesiems valdytojams. Vokiečiai jau reikalauja sugrąžinti jiems Carolines, Marianas ir Marshall salas.

Kai kurios iš tų salų pasižymi nepaprastu gražumu, gamtos ir žmonių rasijų įvairumu. Viso tose salose gyvena apie 100,000 gyventojų.

Japonai tačiau apie išsižadėjimą tų salų nei girdėti nenori. Jie be kraujo praliejimo tų salų jau negrąžinsią ir niekam neužleisią.

SOVIETŲ RUSIJA TURI DIDŽIAUSIĄ ARMIJĄ

Sovietų Rusija išlaiko didžiausią armiją. Šiuo taikos metu sovietai lava ir po ginklu laiko 562,000 reguliarių kareivių. Iš tu 514,000 tarnauja armijoje, 33,000 laivyne ir 15,000 aviacijoje.

Prie to, sovietų slaptos policijos departamente tarnauja 180,000 "specialių kareivių", sienu (rubežiu) sargybiniai, 100,000 geležinkelių sargybinių ir daug kitokių militarių grupių. Vi-

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 15

KAINA 5 CENTAI

KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO 13, 1933

VOL.-METAI XVII

NEPAPRASTOS ŠVENTŲJŲ METŲ IŠKILMĖS VATIKANE

VATIKANO MIESTAS.—Balandžio 9-tą Sv. Petro Bazilikoje įvyko iškilmingas jubiliejinis Verbų sekmadienis. Paminėta 1900 metų sukaktuvės nuo Kristaus įžengimo į Jeruzalę, arba pirmoji Verbų Diena.

Iškilinėse dalyvavo įvairių tautų ir įvairių kontinentų maldininkai.

Bazilikoje iškilmingas šv. Mišias laikė kardinolas Pacelli. Kitos Romos miesto garsios katedros, kaip Sv. Jono Laterano, Sv. Pavilo, irgi sutraukė daug maldininkų. Be šių Romoje yra da 400 bažnyčių, kur Šventųjų Metų iškilmės vyksta.

Vėlykų rytą Sv. Petro Bazilikoje mišias laikys pats Popiežius Pijus XI-sis. Po to aikštėje susirinkusiems žmonėms suteiks palaiminimą. Tokios ceremonijos buvo nuo 1870 metų.

sa taikos metu militarė jėga siekia 900,000 vyrų. Armijoje militaris apmokymas ir tarnystė tęsiasi du metu.

Karo metu Sovietų Rusija "su pirmos klasės rezervistais" gali į mūsų laukus išstatyti 6,500,000 kareivių.

Beje, ir carinė Rusija didžiūdavo didžiausia ir nenugalima (nepobiedynaja) armija.

BUVO UZPUOLĖ LIETUVIŲ CHORA

Šiomis dienomis Tilžės lietuvių salėje cinant choro repeticijoms, į salę nepastebėtai įsiveržė grupė nacionalsocialistų, apie 3:35 v., beveik visi uniformuoti. Užpuoliku apsuptas choras ir toliau tęsė savo repetici-

jas. Apie pusę valandos parepetavęs, choro dirigentas dr. Vydučas padarė pertrauką. Pertraukos proga hitlerininkų vadai priėjęs prie dr. Vydučo pareikalavo, kad choras, drauge su hitlerininkais pagiedotų vokiečių himną. Lietuviai, supratę negalėsį atsispirti prieš hitlerininkus, buvo priversti su hitlerininkais giedoti jų reikalaujamą himną. Pasmarkavę hitlerininkai išsivaikščiojo. Tik po to tuoj atvyko policija teirautis, ką jie lietuviams padarė.

Nice, Prancūzija.—Balandžio 18-tą įvyksta su-tuoktūvės buvusio New York'o majoro James J. Walker su Betty Compton. Walker neseniai gavo divor-
są nuo buvusios savo žmonos.

Iš Visur

MOKYTOJAS BEDFORD — ŽMOGŽUDYS

Grand Rapids, Mich.—Balandžio 6-tą atrasta užsmaugta Mattie Sue Bengert, 28 m., jos sūnus Carl, Jr., 8 m.; 3 mėnesių kūdikis atrastas užtroškęs gasais. Gi Henry B. Bedford, 43, atrastas be sąmonės, pritroskęs gasais.

Kitą dieną Bedford prisipažino, kad jis užsmaugė Mrs. Bengert ir jos sūnu Carl, taip pat gasu užtroškino kūdikį; na, ir atsukęs gasą išsitiesė ant dviejų kedžių norėdamas pats galą gauti. Bet tuo tarpu parėjo Carl Bengert ir suspėjo žmonos ir vaikų žudiką išgelbėti nuo mirties.

Bedford trejus metus ėjo Turner viešos mokyklos principalo pareigas. Jis atsiskyręs su žmona, kuri su dviem vaikais gyvena Tennessee steite. Bedford melinosi prie Mrs. Bengert, bet ši jam paaiškinus: "Aš niekad negyvensiu su tavim, aš noriu grįst pas mano vyrą" (mat, Bengertai laikinai buvo persikyrę). Tuomet Bedfordas sugalvojo ir įvykdė žmogžudystės planą. Teismas jį pasmerkė viso amžiaus kaėjimam.

99 UZ ATSAUKIMĄ, 1—PRIES

Balandžio 10-tą susirinko Michigan steito konstitucinė konvencija pereiť savaitę piliečių išbalsuota nacionalės prohibicijos įstatymui svarstyti.

Iš šimto išrinktųjų atstovų 99 balsavo už 18-jo Ammendmento atšaukimą, o 1 už palaikymą.

Tokiu būdu Michigan yra pirmas steitas ratifikavęs Kongreso priimtą atšaukimo (repeal) rezoliuciją.

Konvencijai pasmerkus prohibiciją mirtimi, publika, kuri buvo užpildžius salės koridorius ir galerijas, padarė entuziastišką demonstraciją. Tarp demonstrantų buvo pats gubernatorius W. A. Comstock.

ŽMOGŽUDZIAMS SUNKU PASISLEPTI

Harrisburg, Pa.—Balandžio 9-tą policija suėmė J. M. O'Hara, A. Magnelli, W. A. Brashears ir M. Carriato, kurie kaltinami, kad 1931 m. rugsėjo 30-tą nužudė Doris Whittmore, 30 m.

Reiškia, žmogžudystė turi išsiaiškinti anksčiau ar vėliau.

ZYDAI DEMONSTRUOJA PRIES FASISTUS

Lodz, Lenkija.—Balandžio 9-tą zydai demonstrantai išdaužė akmenimis vokiečių konsulato langus, taip pat atakavo vokiečių laikraščio, knygyno ir mokyklos įstaigas.

kurs šių metų balandžio 1-mą paskelbė ir iškilmingai atidarė Šventųjų Metų jubiliejų, tai yra 1900 metų Kristaus mirties ir prisikėlimo sukaktuvių minėjimą.

POLICIJA AŠARŲ BOMBOMIS SKLAIDĖ DEMONSTRANTUS

Ottawa, Ill.—Balandžio 6-tą steito ir apskrities policija sulaukė 1,100 bedarbių demonstrantų iš Chicago ir Rockfordo žygiuojančių į Springfield, kad čia steito gubernatoriui ir kitiems oficialams nurodyt savo padėtį ir pareikalaut pagalbą.

Serifas W. J. Welter iš La Salle apskrities savo kalboj mėgino pertikrint demonstrantus, kad jie išsiskirstytų į namus. Tuo metu tarp demonstrantų ir policistų užvirė kova. Policija pavartojo ašarų bombas. Kai kurios demonstrantės moterys nuo bombų pritroskė sukrito ant žemės. Policistai jas turėjo nešti į saugesnes vietas atsigavimui. Tris demonstrantų lyderius policija areštavus.

"LEGALIZUOTOS BAČKUTĖS" JAU RITASI, ALUTIS JAU TEKA

Balandžio 7-tą 19-ka steitu, apimančių 70,000,000 gyventojų, pradėjo parduavinėt legalizuotą iki 3.2 procentų stiprumo alų ir vyną.

Balandžio 7-tos išvakarėse miestuose ir miesteliuose reikėsi nepaprastas judėjimas. Vieni rengėsi ragaut kiti įdomavo, kaip visa tai išrodys, kada išmūš 12-j nakties ir legalizuotas alus vėl galės atsirast geriančių bokaluose, na, ir ištroškūsiose burnelėse.

Bet labiausia "strokavojo" ir darbuosi alaus produktotojai, pristatytojai ir pardavėjai, kad laiku užimt pozicijas ir pradėt būjn.

Netolima ateitis parodys, kiek alaus industrija ir biznis sumažins nedarbą. Kaip ten nebūtų, po 14-kos metų "nevalios," "legalizuotos bačkutės," legalizuotas alutis vėl legaliskai ritasi ir teka.

SAVOLDI PARITO LONDOS

Chicago, Ill.—Balandžio 7-tą Joe Savoldi j 20 minutų parito buvusį ristikų karalių Jim London.

Savoldi neseniai ritosi su Karoliu Sarpolium iš Glen Lyon, Pa. Tos ristinės įvyko Wilkes-Barre So. Main St. Armory svetainėj ir jos užsibaigė labai sensacingai — abu ristikai išsivertė iš ringo ir be sąmonės buvo paimti atgaivinimui.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

LRKSA. PREZIDENTAS LAIMEJO RINKIMUOSE

Balandžio 4-tą Waukegan, Illinois, piliečiai rinko įvairius valdininkus. Tarp kitų, LRKSA. Prezidentas Antanas Sutkus statė kandidatūrą ir piliečiai išbalsavo j Assistant Supervisor. Į tą patį ofisą išrinkti keli kiti asmenys, bet Antanas Sutkus surinko daugiausia balsų.

BAISI ANGLIAKASIO MIRTIS

Towanda, Pa.—Balandžio 6-tą Monahan Coal Co. Forksville kasykloj įvyko nelaimė. Nuslinkusi žemė gyvą palaidojo angliakasį Frank Subuticines (bene lietuvių Prana Subačių?).

Apie 80 angliakasių, vadovaujant pačiam kompanijos prezidentui William Monahan, stengėsi atkasti akmenis ir žemės sieną, kuri užlaidė Sub. išėjimą. Kelias valand. Sub. kalbėjosi su keliomis prašydamas pumponot žemėn, kuris sėmė jo požiemi grąbą. Čia pat užtelėjo antras slinkimas ir Sub. balsas nutilo amžinai. Po 12-kos valandų, gelbėtojai nukasė virš 800 tonų akmenis ir žemės ir atrado Sub. negyva. Gydytojai nustatė, kad jis užtroško.

SERIFAS NUSOVE ANGLIAKASJ

Duquoin, Ill.—Balandžio 7-tą Serifas mirtinai nukovė James Attes, 35 m., ir sunkiai pašovė Henry Arnold. Serifas juos mėgino suareštuot sąrįsy su angliakasio Laverne Miller 14 metų duktes Vernon Miller nukovimu. Attes ir Arnold, sako, nenorėję pasiduot.

DU ANGLIAKASIAI — UŽMUSTI, 5 SUZEISTI

Balandžio 8-tą, apie 2:10 po pietų, Glen Alden anglijės kompanijos Maxwell kasykloj, Ashley, Pa., kur darba nemažas skaičius lietuvių, įvyko eksplozija.

Du angliakasiai užmusti, penki suzeisti. Žuvo šie: John J. Hughes, 64 m., iš Sugar Notch, ir Charles Shortz (Kuckiel), 35 m., iš Ashley. Suzeisti: G. Hlat-sky, Thomas Grady, John Boyle ir Stasys Dūda — visi iš Ashley, o John Murphy iš Wilkes-Barre.

Sprogimas buvo nepaprastai stiprus. Kasyklos vidaus sugruautas, ventilecijos sistema sunaikinta.

Zinia apie sprogimą greit apėjo apielinkę. Ji pasiekė angliakasių namus. Greitu laiku prie kasyklos susirinko daug moterų, vaikų ir senų suidomėjusių.

Žuvių kūnai atrasti spro-gimo vietoj, suzeisti dirbo kiek toliau.

STREIKAS ALAUS FABRIKE

Newark, N. J.—Balandžio 8-tą laikinai užsitarė Krueger kompanijos alaus fabrikas, kuris šioj apielinkėj yra didžiausias. Užsitarė dėl darbininkų streiko, kuris kilo dėl algu. Darbininkai reikalauja, kad kompanija gražintų tuos numastus 15 procentų, kuriuos užtikrina sutartis padaryta šių metų vasario 1-mą. Darbdaviai nenori nusileist.

Sulaukus garbingų Kristaus Prisikėlimo Švenčių, nuširdžiai sveikinam visus Susivienymo narius, veikėjus ir "Garso" skaitytojus!

L. R. K. S. A. PILDOMAS KOMITETAS,
REDAKCIJA, ADMINISTRACIJA
IR DARBININKAI

VILNIUS

By THOMAS SHAMIS
Vilnius, or Vilna as it is more often called, the ancient capital of the Republic of Lithuania...

The old Lithuanian Universities are also beautiful buildings, planted better-sketter everywhere...

To be an inhabitant, born and bred in Vilna, is in itself a distinction, is to be stamped with inborn culture...

Just outside Vilna, capital of Lithuania, there is a stone which in two sentences tells the entire story of the rise and fall of Napoleon Bonaparte...

Coming out of Vilna, the returning traveler would read:

„Napoleon Bonaparte passed this way in 1812 with 9,000 men.“

In this laconic fashion is the story of the Grand Army's march to Moscow and its return bearing the corpse of Napoleon's dream of empire...

Estijos teisingumo organai niekaip negali sugalvoti, kaip pasiegti su vienu žmogžudžiu...

Mat, Estijos įstatymai leidžia pasmerktajam pačiam pasirinkti bausmės vykdymo formą.

IVAIRENYBĖS

JUNGŲ VALSTYBIŲ APSKRIČIŲ VALDYMAS

Mūsų valstijos padalintos į apskritis (counties). Paprastai apskr. turi kokią nors legislatūrą...

Apskrities viršininkai susideda iš šerifo (kuris pildo apskr. teismo įsakymus ir užlaiko tvarką); išdininko...

Tie oficialiai paprastai balsuotojų išrenkami trumpam laikui.

Apskritys (counties) padalintos į miesto apskritis (townships). Naujoji Anglija ir keliose kitose valstijose tie „townships“ vadinti miestais arba miesteliais.

Tarp miesto apskrities ir miestelių turime kaimus, kurie atkairai stovi nuo apeliinkės ir sąve valdo.

Apskritys (counties) turi savo teismą, kur vadovaujamas teisiarais, balsuotojų išrinktas. Teismas baudžia svarbesnius prasikaltimus.

Tabako rūkymas visame pasaulyje labai išplitęs. Nerasime nė mažiausio kaimelio, kur tabakas nebūtų žinomas.

TABAKO ATSIKADIMO ISTORIJA

Tabako rūkymas visame pasaulyje labai išplitęs. Nerasime nė mažiausio kaimelio, kur tabakas nebūtų žinomas.

Tabaką rūko prasti ir mokslo žmonės. Nors daugiausia rūko vyrai, bet nestinga rūkantių ir moterys.

Tabako tėvynė — Amerika. Dar mums ta šalis buvo visiškai nežinoma, kai tuolaikiniai Amerikos gyventojai, laukiniai indėnai, senai tabaką rūkė.

Europiečiai tabaką pradėjo vartoti žymiai vėliau. Tik apie 1492 metus, įdomu, kad Europoje tabako atgabenimas surištas su Amerikos atradimu.

Būdamas ištėrimime, jis turėjo kėsti savo vargą ir skurdą. Dažnai neturėdavo ko valgyti.

1370 Vokiečių ordinas tris kartus puolė Kęstučio Palenkį ir varėsi belaisvių būrius.

1379 Vokiečių ordinas tris kartus puolė Kęstučio Palenkį ir varėsi belaisvių būrius.

1381 Vokiečių ordino didelis žygis į Trakus Kęstučio sostinę.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS KALBĖS PER RADIO

Balandžio m. 20 d., 7:15 val. vakare (Eastern Standard Time) P. Zadeikis, Lietuvos Generalinis Konsulas, pasakys New York'e iš Municipal Building stoties, WNYC, (570 kilocycles) prkalbą temoje: „Aspects of Present Lithuanian Policies.“

gero seimjo, buvo gerai mokomas ir lavinamas. Jis mokėjo kelias svietimas kalbas.

1362 Vokiečiai sugriovė ir sugedino (IV. 16) Kauno pilį. Pateko nelaisvėn narsiausias piliečių gynėjas kunig. Vaidotas, Kęstučio sūnus.

1370 Vokiečių žygis į Vilnių norėjo įsodinti į Lietuvos kunig. sostą pabėgusį ir pasikrikštijusį Kęstučio sūnų Butautą.

1379 Vokiečių ordinas tris kartus puolė Kęstučio Palenkį ir varėsi belaisvių būrius.

1381 Vokiečių ordino didelis žygis į Trakus Kęstučio sostinę.

laisvių, dėl kurių nebegalėjo toliau žygiuoti. Darsūniškio pilies igula, išgirdusi Naujapilės likimą, sudegino pilį ir išsislapstė.

Polocko sukilimas prieš Jogailos brolių Skirgailą. Skirgailai padeda Livonijos (kard.) ordinas. Kęstutis, pasinaudodamas Jogailos kariuomenės išsiuntimu prieš Polocką, susaukė kariuomenę...

1382 Jogaila su vok. ordinu eina karo žygiu prieš Kęstutį. Jis apgaulingai sumia Kęstutį, kurį jo tarnai nužudo Krėvos pily.

1385 Kunig. Jogaila padarė pirmąją sutartį su lenkais Krėvos pily.

1386 Karaliaus Jogailos krikštaitas ir jungtuvės Krokuvoje.

1387 Aukštaičių krikštaitas Vilniuje.

1392 Vytautas atsiima iš Jogailos visas Lietuvos žemes ir lieka didžiuoju kunigaikščiu.

1399 Totoriai sumušė prie Vorkoslos upės Vytauto kariuomenę (IX. 12).

1405 Prijungtas Smolenskas prie Lietuvos.

(Bus daugiau)

KAIP IŠVIRTI GERĄ KAVĄ

Puodukas geros kavos sudaro malonumą, kurį žmonės išmėginti dažniau, negu ką kitą, dėl to, kad mes geriam kavą du ar tris kartus į dieną.

LIETUVIAI! VAŽIUOKIT TIESIAI Į KLAIPEDĄ Su Didele Vasarine Ekskursija Laivu FREDERIK VII IŠ NEW YORKO BIRZELIO 3, 1933

Nereikia nei vizų nei pereiti parubežinį egzaminavimą iki pasieksio KLAIPEDĄ. Negali būt nieko lengvesnio ir patogesnio.

Dėl platesnių informacijų, laivakorčių bei užsakymų kreipkitės pas vietinius agentus

Arba pas bile vietinį autorizuoatą agentą arba SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

27 Whitehall Street, New York, N. Y. 248 Washington St., Boston, Mass. 130 N LaSalle St., Chicago, Ill.

7 DIENOMISILIEUVA GREICIAUSIAIS PASAULYJE LAIVAIS BREMEN • EUROPA Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene užtikrina patogiausią kelionę į LIETUVĄ GREICIAUSIAIS KELIAS Į SENĄJĄ TEVYNĘ. Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY, NEW YORK

DANTĖ ALIGHIERI

Dantė Alighieri, trumpiau žinomas tik Dantės vardu, yra didžiausias Italijos poetas ir vienas iš žymiausių pasaulio rašytojų.

KRONOLOGIJA

Senosios Lietuvos Istorija (Tęsinys)

1351 Kęstučio brolio Liubarto karas su Lenkijos karal. Kazimieru III dėl Halčo-Valuinės.

1352 Lietuvos kariuomenė, dviejų kunigaikščių (spėjama, kad Liubarto ir Kęstučio), pradėjo priešpuolį prieš lenkus, įsiveržė į Galiciją ir perėjo per tą kraštą ligi Zavidosto.

1355 Prijungtas Briansko ir Černigovo žemės.

PASIRENGE PRISTATYTI ALU Balandžio 12, 1933 TOJE datoje, teritorijos gyventojai, aptarnaujami šio bravoro, vėl susilauks išgarsėjusio gėrimo, kurį gamino ir pardavinėjo priešprohibicinę eroj prekyboj žinomu vardu — „STANDARD“

Standard Brewing Co. of Scranton (When, as and if issued) Bought—Sold—Quoted R. P. THOMAS & CO., INC. Deposit & Savings Bank Building — WILKES-BARRE — Phone 2-7111

